

Taal actief 3 Handleiding

Groep 8

Het afscheid van trainer Bart

Deze les vervangt les 4 van thema 9 (blz. 136) over de gebiedende wijs.

Tijdsduur

20 minuten.

Doel

Taalbeschouwing

De kinderen kunnen zinnen omzetten in zinnen met een gebiedende wijs.

Materiaal

- Werkblad 'Het afscheid van trainer Bart'.
- Eventueel: oranje attributen (petje, sjaal)

Introductie

- Verkleed uzelf als Oranjesupporter en doe alsof u een wedstrijd kijkt.
- Zeg luid de volgende zinnen:
 - *Schiet die bal erin!*
 - *Scheids, fluit af!*
 - *Coach, wissel die speler eens!*
 - *Speel die bal nou af!*
- Wat valt de kinderen op aan deze zinnen? De zinnen zeggen dat de ander iets moet doen. De vorm van het werkwoord is anders dan in 'gewone' zinnen. Kunnen de kinderen nog meer van dit soort zinnen bedenken?

Instructie en oefening

- U herhaalt de zinnen uit de introductie.
- Leg uit: zulke zinnen staan in de gebiedende wijs. Bij de gebiedende wijs druk je een bevel, een aanmoediging of een gebod uit. Wat drukken de zinnen van de introductie uit? (een bevel).
- Laat de kinderen zinnen bedenken met een gebod en een aanmoediging.
- Leg de kenmerken van een zin in de gebiedende wijs uit: de zin is kort, begint met een werkwoord, staat in de tegenwoordige tijd en heeft meestal geen onderwerp.

- Wat valt op aan het werkwoord? (Dat is meestal de ik-vorm.) Soms komt ook de ik-vorm+t of +en voor. Zoals in: '*Gaat u zitten*', of: '*Schieten die bal!*'.
- Laat de kinderen hier nog meer voorbeelden bij bedenken.
- Kinderen die zelfstandig verder kunnen, maken de opdracht op het werkblad.

Verlengde instructie

Laat de kinderen een vraag omzetten in een boos, kort bevel. Bijvoorbeeld: '*Zou je de bal misschien in de goal kunnen schieten?*' – '*Schiet die bal erin!*'.

Stel vast dat deze zin in de gebiedende wijs staat. Het eerste woord zegt direct wat iemand moet doen. Dat is het werkwoord. Dat werkwoord staat in de ik-vorm. In de zin staat geen onderwerp.

Verwerking

De kinderen zetten de zinnen in de gebiedende wijs. Bij de klaar?-opdracht bedenken en schrijven ze zelf zinnen in de gebiedende wijs.

Reflectie

- Vraag de kinderen of ze zelf vaak zinnen in de gebiedende wijs zeggen.
- Horen ze vaak zinnen in de gebiedende wijs?
- Laat ze voorbeelden bedenken (bijvoorbeeld: '*Ruim je kamer op!*')

Antwoorden

Roy! Schiet op goal!
Ibrahim! Speel de bal naar een ander!
Mark! Stop met overtredingen maken!
Wesley! Houd de spits in de gaten!
Giovanni! Doe je trainingspak uit!
Robin! Kom hier!
Bemoei je er niet mee!
Blijf op de bank zitten!
Geef die bal een rotschop!

Werkblad Het afscheid van trainer Bart

Nederland doet mee aan het WK van dit jaar. Iedereen hoopt natuurlijk dat ze wereldkampioen worden. Lees de tekst.

Het is de derde groepswedstrijd van het Nederlands elftal. Ze spelen tegen Kameroen. Het gaat niet zo goed. Ze staan met 1-0 achter. En ze moeten winnen om door te gaan naar de tweede ronde!

Bart van Katwijk, de trainer, staat zenuwachtig langs de kant. Af en toe roept hij wat tegen zijn spelers.

Bennie! Wil je misschien naar voren gaan?

Roy! Een keer op goal schieten zou geen kwaad kunnen!

Ibrahim! Wil je de bal af en toe ook eens een naar een ander spelen?

Mark! Het zou fijn zijn als je zou stoppen met overtredingen maken.

Wesley! Je moet die snelle spits wel een beetje in de gaten houden!

Giovanni! Je mag je trainingspak uitdoen, je gaat invallen.

Robin! Kom maar hier, je wordt gewisseld.

Maar het lijkt wel of de spelers niet luisteren. Johan, de assistent-trainer, komt naast Bart staan en zegt dat hij misschien te vriendelijk is. 'Geef nou eens gewoon bevelen!' zegt Johan. 'Dan luisteren ze wel.'

'Wil je je er alsjeblieft niet mee bemoeien!', reageert Bart een beetje boos. ***'Wie is hier nou de hoofdtrainer? Ik wil dat je op de bank blijft zitten.'***

'Arjan. Zou je die bal niet eens een rotschop geven?' klinkt het dan weer.

Maar Arjan hoort het niet. Nederland verliest met 1-0. Het WK is voor Nederland ten einde.

'Bart, het wordt tijd dat we afscheid van je nemen,' zegt de voorzitter van de KNVB de volgende dag. 'Johan wordt onze nieuwe hoofdtrainer. Hij durft tenminste bevelen uit te delen.'

Bart was dus te vriendelijk. Hoe zou het klinken als de vet gedrukte zinnen door Johan waren uitgesproken (gebruld!)? Schrijf de zinnen in gebiedende op. Dat kan op meerdere manieren. Maar het begint wel steeds met een werkwoord.

Doe het zo:

1. Bennie! **Ga** naar voren! of Bennie! **Ga** nou eens naar voren!

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Klaar?

Tegen Erwin, de keeper, Dirk, de aanvaller en Khalid, de verdediger heeft Bart nog niks gezegd. Dat mag jij doen, maar dan wel op de manier van Johan. Dus in de gebiedende wijs. Bedenk wat ze fout doen en wat jij dan roept om dat te veranderen. Schrijf dat op.

1. Erwin!

2. Dirk!

3. Khalid!